Dosarul nr.2-812/25
2-25007277-12-2-22012025-1

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

29 septembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Octavian Dvornic
Grefier Caraman Adriana
Cu participarea
Interpretului Jitari Aliona

a examinat în sediul instanţei de judecată, în şedinţa de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă ***** către Ministerul Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral,

a constatat:

Argumentele participanților la proces

La 17 ianuarie 2025, ***** a depus o cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției solicitând repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 de euro pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei nr. 15-21-4145-28052018 (nr. 21-180/2018).

În susținerea acțiunii a indicat faptul că la data de 28 mai 2018 s-a adresat în instanța de judecată, judecătoria Cahul sediul central, cu o plângere împotriva condiţiilor de detenţie, şi anume încălcărilor prevederilor art.3 CEDO, pe perioada detinţiei în Penitenciarul nr.5 Cahul.

Menționează faptul că aceasta cauză, cu nr. 15- 21-4145-28052018 (nr. 21-180/2018) a fost examinată pe parcursul a șase ani, astfel acest termen este foarte îndelungat, care a adus la încălcarea termenului rezonabil a cauzei și a fost încălcat art.6 CEDO și a Legii nr.87/2011.

Se mai indică în cerere faptul că potrivit art.473/3 Cod de procedura penala, examinarea plîngerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului şi sarcina probațiunii. (4) Termenul maxim de examinare a plîngerii referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului este de 3 luni.

Menționează că urmare încălcării termenului rezonabil de anchetare a acestei cauze de procedurii penale a suferit un prejudiciu moral considerabil, motiv pentru care invocă dreptul garantat la art.53 alin.(2) din Constituția RM, iar suferințele psihice provocate urmează a fi compensate prin acordarea unor despăgubiri.

Reclamantul mai menționează faptul că reieşind din jurisprudența Curții Europene instanțele judecătorești ar putea să acorde satisfacție morală la constatarea violării drepturilor şi libertăților fundamentale pentru violarea art.6 CEDO sume cuprinse între 1000 şi 7000 euro, echivalent în lei.

Remarcă faptul că, termenul rezonabil de examinare a cauzei nr.15-21-4145-28052018 (nr.21-180/2018) din procedura penala, a fost încălcat multe ori, în perioda din 28.05.2018 până în prezent.

La fel, referitor la încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei de procedura penale menționează că, la caz, s-a încălcat art.19 alin.(1) Cod de procedură penală, care prevede că orice persoană are dreptul la examinarea cauzei sale echitabil şi în termen rezonabil, inclusiv art.20 al.(3) şi (4) Cod de procedură penală, art.473/3 alin.(4) Cod de procedură penală, din care rezultă că instanța de judecată la judecarea cauzelor care examinează procedură penală, în care sunt persoane aflate în arest, se fac de urgență şi în mod preferențial, cu respectarea termenului rezonabil.

Reclamantul subliniază faptul că potrivit art.6§1 din Convenția Europeană, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil de către o instanță independentă şi imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Conform art.6§ 1 al Convenției Curții Europene a Drepturilor Omului este înscrisă o garanţie de ordin general, care presupune că judecarea unei cauze trebuie să se desfăşoare într-o perioadă de timp adecvată în funcţie de împrejurările specifice speței.

Prin impunerea respectării unui ”termen rezonabil” pentru înfăptuirea actului de justiție, Convenţia subliniază importanţa faptului că justiția trebuie să fie administrată fără întârzieri de natură să compromită eficacitatea și credibilitatea, statul fiind responsabil pentru activitatea ansamblului serviciilor sale, nu numai pentru aceea a organelor judiciare.

Reclamantul indică că Curtea a admis că supraîncărcarea temporară a rolului unui tribunal nu angajează responsabilitatea internațională a statelor contractante dacă acestea adoptă cu promptitudine măsurile de natură să remedieze o asemenea situație, în care apare ca justificată chiar stabilirea unei anumite ordini provizorii în soluționarea cauzelor, întemeiate pe urgența şi importanța lor.

Curtea europeană notează că urgenţa soluționării unei cauze creşte în timp, astfel, dacă mijloacele folosite se dovedesc insuficiente, statul în cauză este obligat să adopte altele mai eficiente, pentru a se conforma exigențelor art.6 parag.1 Ori, faptul că situațiile de aglomerare a rolului instanțelor de judecată au devenit curente, nu mai poate justifica durata excesivă a procedurilor judiciare.

Reclamantul susține că compensația pentru încălcarea art.6 CEDO și Legea nr.87/2011 va fi prin satisfacerea unei sume de 10 000 euro, or examinarea cauzei timp de 6 ani, privind încălcarea condițiilor de detenție în Republica Moldova, care contravin articolului 3 din CEDO, asupra căruia nu există o decizie finală până în prezent, i-a provocat suferințe morale enorme, pierderea încrederii într-un proces echitabil şi un proces echitabil.

Suferința morală este cauzată de faptul că este imposibil să se stabilească încălcări ale drepturilor cuiva în Republica Moldova, care au loc într-o instituție de stat.

De asemenea, suferința morală este cauzată de faptul că instanţele judecătorești ale Judecătoriei Cahul ignoră argumentele Curții de apel, care au returnat în repetate rânduri cauza pentru o nouă audiere.

În ședința de judecată, efectuată prin intermediul teleconferinței, reclamantul ***** a susținut integral acțiunea depusă și a solicitat admiterea acestei în varianta formulată.

Reprezentatul pârâtului, Ministerul Justiției, în ședința de judecată și în referința depusă acțiunea nu a recunoscut și a solicitat respingere acestea ca fiind neîntemeiată.

În referința depusă a menționat faptul că nu poate fi reținut argumentul reclamantului privind tergiversarea examinării plângerii , or depășirea termenului legal de examinare a plângerii în baza art. 473^3 Cod de procedură penală, nu poate fi echivalentă cu încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei care implică aprecierea criteriilor precum comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Se reține că termenul stabilit de 3 luni stabilit de art. 473^3 Cod de procedură penală nu poate fi considerat ca limita temporară, trecerea căreia condiționează neapărat aplicabilitatea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Totodată remarcă faptul că doar o etapă a procesului penal (examinarea plângerii de către judecătorul de instrucție) nu poate fi obiect al examinării prin prisma Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

La fel se mai indică în cerere că legiuitorul a precizat că prevederile Legii nr. 87 operează cu noțiunea de termen rezonabil a unei cauze și nu cu termenul rezonabil de examinare a unei plângeri sau cereri.

De asemenea se indică că reclamantul, în calitatea sa de victimă în presupusul proces penal, apreciat de către acesta ca tergiversat, se află în imposibilitatea de a

solicita constatarea încălcării dreptului la judecarea unei cauze penale în termen rezonabil, din considerentul incompatibilității unei eventuale calități procesuale (victimă) cu prevederile Legii nr. 87.

Aprecierea instanței de judecată

Audiind participanții la proces, studiind cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, examinând probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată consideră necesar de a respinge cererea de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime, pe când potrivit prevederilor art. 166 alin. (1) Cod de Procedură Civilă al RM, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată.

Potrivit art. 6 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților şi intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege.

Conform dispozițiilor art. 118 Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, astfel încât fiecare probă apreciindu-se de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficientă pentru soluționarea pricinii.

Potrivit dispoziției art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Potrivit prevederilor art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) același articol, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant și în numele legii, în corespundere cu prevederile art. 241 alin.(1) Cod de procedură civilă.

În ședința de judecată s-a constatat faptul că reclamantul Gaidarji Dmitri la 28 mai 2028 a depus la Judecătoria Cahul o cerere prin care a solicitat constatarea încălcării condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 5 Cahul, cauza fiind repartizată judecătorului Turculeț Leonid, aceasta fiind acceptată spre examinare și fixată ședință de judecată pentru data de 12 iunie 2018.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul din 2 iulie 2018 a fost admisă parțial plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri și obligată administrația Penitenciarului nr.5 Cahul să respecte drepturile și libertățile condamnatului în procesul executării pedepsei cu închisoarea, în condițiile legii.

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Cahul din 2 iulie 2018, de către Gaidarji Dmitri a fost contestată cu recurs.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 22 noiembrie 2018 recursul declarat de către Gaidarji Dmitri a fost admis, casată încheierea și transmisă cauza la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

La 31 ianuarie 2019 plângerea condamnatului Gaidarji Dmitri împotriva administrației instituției penitenciare a fost repartizată judecătorului Gorlenco I.

Prin încheierea judecătoriei Cahul din 11 iunie 2019 s-a dispus încetarea procesului pe motiv că anterior pretențiile invocate au fost examinate prin încheierea din 21 martie 2019.

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Cahul din 11 iunie 2019, de către Gaidarji Dmitri a fost contestată cu recurs la Curtea de Apel Cahul.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 30 septembrie 2019 recursul declarat de către Gaidarji Dmitri a fost admis, casată încheierea și transmisă cauza la rejudecare în alt complet de judecată.

Astfel la 4 noiembrie 2019, plângerea depusă de către Gaidarji Dmitri a fost repartizată judecătorului Uzun Svetlana, și fiind fixată ședință pentru data de 9 decembrie 2019.

Ședința de judecată din 9 decembrie 2019 a fost întreruptă și fixat un nou termen de judecată pentru a fi prezentate documente noi de către penitenciarul nr. 5.

Prin încheierea judecătoriei Cahul din 17 ianuarie 2020 s-a dispus declinarea competenței către Judecătoria Orhei, luând în considerare că condamnatul a fost

escortat la Penitenciarul nr. 17 Rezina.

Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Cahul din 17 ianaurie 2020, de către Gaidarji Dmitri a fost contestată cu recurs la Curtea de Apel Cahul.

Prin încheierea judecătoriei Orhei din 6 februarie 2020 s-a dispus declinarea competenței spre examinare la Judecătoria Cahul sediul Taraclia, unde a fost escortat condamnatul.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 9 martie 2020 s-a stabilit competența Judecătoriei Cahul sediul Taraclia pentru examinarea plângerii față de condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 5 Cahul, unde condamnatul a fost readus.

Ca urmare prin încheierea judecătoriei Cahul sediul Taraclia din 29 iulie 2025 s-a dispus admiterea parțiala a condamnatului Gaidarji Dmitri împotriva instituțiilor penitenciare privind condițiile de detenție care îi încalcă grav drepturile.

S-a stabili condiții de detenție contrare articolului 3 din CEDO, al lui Gaidarji Dmitri în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău, Penitenciarul nr. 5 din Cahul și Penitenciarul nr. 17 din Rezina, pentru perioada 26 noiembrie 2019 -29 iulie 2025.

Astfel, invocând încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, la data de 17 ianuarie 2025, Gaidarji Dmitri a depus în adresa Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a plângerii în mărime de 10 000 euro.

Astfel, reclamantul Gaidarji Dmitri pretinde constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil a cauzei privind constatarea condițiilor de detenție inumane și degradante, potrivit art. 3 CEDO și art. 473^3 Cod de procedură penală.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21.04.2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti poate adresa în instanţa de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

În conformitate cu dispozițiile art. l alin. (2) Legii sus citate, aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a

prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.

În conformitate cu prevederile art. 6 paragraf l din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale din 04.11.1950, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

În conformitate cu dispoziţiile art. 2 alin. (3) al Legii nr.87 din 21.04.2011, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executare a hotărârilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare, iar alin. (6) același articol stipulează că mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant.

În conformitate cu prevederile art. 4 al Legii nr. 87 din 21.04.2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Conform art. 4 alin. (2), (3) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanţa de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărîrii judecătoreşti prezintă Ministerului Justiţiei un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil şi, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar. Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris şi va conţine:

numele şi prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorităţii implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorităţii responsabile de executarea hotărîrii judecătoreşti; date despre acţiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare şi motivarea acestora; date despre acţiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil.

În temeiul cadrului legal evidențiat instanța notează că, rezonabilitatea termenului examinării unei cauze urmează să fie apreciat prin prisma unor multiple criterii, precum: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului, comportamentul autorităţilor competente și miza litigiului pentru partea interesată.

Criteriile de apreciere a termenului rezonabil de judecare a cauzei au fost constatate de CtEDO în cauza Frydlender vs France ([GC], nr. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII), Curtea specificând că, rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, ținând cont de următoarele criterii: 1) complexitatea cauzei; 2) comportamentul reclamantului şi al autorităților relevante; 3) importanța cauzei pentru reclamant. Însă, necesitatea respectării termenelor rezonabile a procesului de judecată nu poate justifica limitarea altor drepturi, prevăzute în art. 6 din Convenția Europeană (de exemplu, dreptul la egalitatea procedurală ale părților din proces, dreptul inculpatului de a pune o întrebare martorului acuzării). Astfel, instanța nu ar trebui sub pretextul respectării termenelor rezonabile în cadrul procesului de judecată să refuze în cercetarea probelor necesare pentru o completă şi corectă soluționare a cazului, care pe cale de consecință ar încălca principiul egalității armelor.

Instanța reiterează că, potrivit cererii de chemare în judecată depusă, cât și potrivit înscrisurilor anexate, reclamantul invocă neexaminarea în termen rezonabil a plângerii, cauză care la rândul său a fost inițiată prin depunerea la data de 28 mai 2028 în adresa Judecătoriei Cahul a plângerii împotriva administrației instituției penitenciare, dosar nr.21-180/2018.(f.d.6)

După cum rezultă din cererea de chemare în judecată, plângerea adresată judecătorului de instrucție a vizat constarea încălcării condițiilor de detenție atât în Penitenciarul nr. 5 –Cahul cât și în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 17 Rezina și să le examineze în ordinea art. 373^2-373^4 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art. 300 alin. (2) din Codul de procedură penală, judecătorul de instrucţie examinează plîngerile împotriva actelor ilegale ale organelor de urmărire penală şi ale organelor care exercită activitate specială de investigaţii dacă persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 473^3 alin (1) Cod de procedură penală, plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului

sau ale prevenitului se examinează de către judecătorul de instrucţie, cu participarea condamnatului sau a prevenitului şi, după caz, a avocatului acestuia şi a reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare.

Conform cu art. 473[3] alin (3) Cod de procedură penală, pentru examinarea plîngerii, reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare prezintă instanţei de judecată în scris, în termen de 10 zile, un raport în care răspunde la toate pretenţiile invocate de condamnat sau prevenit în plîngere, cu menţionarea măsurilor întreprinse pentru înlăturarea condiţiilor de detenţie contestate, dacă asemenea măsuri au fost întreprinse. Copia raportului şi a materialelor anexate la acesta se înmînează condamnatului sau, după caz, prevenitului care a depus plîngerea de către reprezentantul administraţiei instituţiei penitenciare.

Potrivit art. 473[3] alin.(4) Cod de procedură penală, termenul maxim de examinare a plîngerii referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului este de 3 luni.

Instanța evidențiază că prin raportul judecătoriei Cahul sediul central cu referire la examinarea plângerii înaintate de către condamnatul Gaidarju Dmitri, au fost prezentate următoarele explicații.

În cadrul procesului înregistrat începând cu 28 mai 2018, petiționarul solicită constatarea încălcării condițiilor de detenție precum și acordarea despăgubirii bănești în în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

Astfel, cât privește invocarea faptului neexaminării în termen rezonabil a plângerii instanța evidențiază și comportamentul părților în proces, inclusiv și a reprezentatului condamnatului.

Totodată, potrivit cu art. 473[2] alin.(2) Cod de procedură penală, la plîngere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plîngerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, *alte probe relevante*, în cazul dat la examinarea plângerii depuse la data de 28 mai 2018 au fost anexate și alte plângeri depuse de către Gaidarji Dmitri împotriva condițiilor de detenție din Penitenciare, însă pentru alte perioade și alte capitole.

După cum rezultă din înscrisurile anexate la materialele cauzei, la 6 august 2019 Gaidarji Dmitri a depus la Judecătoria Cahul sediul central o cerere împotriva condițiilor de detenție, înregistrată cu nr 21ji-354.

La 10 februarie 2020 Gaidarji Dmitri a depus la Judecătoria Chișinău sediul Ciocana o cerere împotriva condițiilor de detenție la Penitenciarul nr. 13 Chișinău, înregistrată cu nr. 7101.

La 10 februarie 2020 Gaidarji Dmitri a depus la Judecătoria Cahul sediul central o împotriva Instituțiilor Penitenciare referitor la condițiile de detenție care afectează grav drepturile sale, dosar înregistrat cu nr. 21ji-97/2020.

La 23 iulie 2020 Gaidarji Dmitri a depus la Judecătoria Cahul sediul central o cerere împotriva condițiilor de detenție în penitenciarul nr. 5 Cahul, înregistrată cu nr.21ji-321/2020.

La 24 septembrie 2020 Gaidarji Dmitri a depus la Judecătoria Chișinău sediul Ciocana o cerere împotriva condițiilor de detenție la Penitenciarul nr. 13 Chișinău, înregistrată cu nr.48804.

La 5 noiembrie 2020 Gaidarji Dmitri a depus la Judecătoria Cahul sediul central o cerere împotriva condițiilor de detenție, înregistrată cu nr.21ji-491

Astfel pe parcursul perioadei raportate unele plângeri depuse de către Gaidarji Dmitri împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarul nr. 5 Cahul au fost examinate separat, ulterior încheierile casate și dosarul trimis la rejudecare.

Corespunzător din conținutul raportului expediat de către judecătoria Cahul sediul central se atestă că toate plângerile depuse în perioada mai 2019-2024 de către Gaidarji Dmitri împotriva condițiilor de detenție din Penitenciare (și anume Penitenciarul nr.13 Chișinău, Penitenciarul nr. 5 Cahul, Penitenciarul nr. 17 Rezina) au fost conexate, treptat, într-o procedură unică și examinate prin pronunțarea încheierii Judecătoriei Cahul sediul Taraclia la 29 iulie 2025.

De asemenea instanța notează că plângerile depuse de către Gaidarji Dmitri împotriva condițiilor de detenție din Penitenciare s-au acumulat într-un volum de 15 dosare care urma a fi cercetate în cadrul ședințelor de judecată, astfel invocarea argumentului precum că termenul de examinare a plângerii referitoare la condițiile de detenție este de trei luni, nu poate fi luat în considerare.

Or inițial asupra plângerii depuse la 28 mai 2018 înregistrată cu nr. 21-180/2018 instanța de judecată s-a expus la 2 iulie 2018, ulterior reclamantul a mai depus plângerii asemănătoare care au fost conexate, iar în termenul maxim de 3 luni nu se include termenul acordat condamnatului pentru detalierea pretenţiilor, iar la caz Gaidarji Dmitri a depus mai multe plângeri împotriva condițiilor de detenție din Penitenciare.

Subsidiar instanța notează și faptul că după intrarea în vigoare a sentinței, condamnatul Gaidarji Dmitri a fost escortat pentru executarea pedepsei în Penitenciarul nr. 17 Rezina, fapt ce a generat declinarea competenței de la examinarea plângerilor depuse în favoarea Judecătoriei Orhei în raza de activitate a penitenciarului nr. 17.

La fel din conținutul raportului prezentat rezultă că din cauza plângerilor depuse de către Gaidarji Dmitri în ordinea art. 313 Cod de procedură penală precum și altele conform Codului de executare, condamnatul insista ca pentru petrecerea ședințelor de judecată să fie transferat la Penitenciarul nr. 5 Cahul. Acest tip de cauze la acea etapă nu puteau fi examinate prin teleconferință și se examinau cu participarea petentului și apărea necesitatea escortării condamnatului la Penitenciarul nr. 5 Cahul pentru a participa la ședințele de judecată. Din acest

motiv au existat multiple cazuri de declinare a competenței între judecătoriile Orhei, Cahul, Chișinău, condamnatul mizând anume pe acest lucru și nedorința de a fi deținut în Penitenciarul nr. 17 Rezina.

Coroborând circumstanțele de fapt descrise la prevederile legale relevante instanța menționează că, complexitatea cauzei în cadrul căreia reclamantul invocă încălcarea termenului rezonabil de examinare are un grad înalt.

De asemenea, în sarcina instanței i-a revenit examinarea unui volum considerabil de materiale, reieșind din pretențiile formulate și înscrisurile prezentate, care au fost solicitate inclusiv la insistența petiționarului și cerecetate de către instanța de judecată.

În acest context, se evidențiază că, legalitatea hotărârii judecătorești primează asupra prelungirii termenului de judecare a unui litigiu.

În partea comportamentului părților şi a instanţei de judecată, instanţa menționează că, instanțele de judecată au manifestat un comportament conform legislației în vigoare, stabilind ședințele de judecată la intervale consecutiv reduse de timp.

Mai mult, instanța judecătorească pe parcursul examinării pricinii date a ținut cont şi de principiul contradictorialității şi egalitatea părților în drepturile procedurale, fapt ce a creat condiții egale părților pentru exercitarea drepturilor lor.

La fel instanța atrage atenția și asupra faptului că în perioada de examinare a plângerilor depuse de Gaidarji Dmitri, în anii mai 2018- iulie 2025, zece ședințe de judecată au fost amânate din motivul refuzului condamnatului de apărător, lipsa avocatului în ședința, la cererea apărătorilor de a face cunoștință cu materialele cauzei, amânarea ședințelor la cererea apărătorilor din motiv că se află în concediu anual, la cererea deținutului de a se prezenta rapoarte de la biroul avocatului poporului, etc..

Faţă de cele precizate anterior, este absolut evident că comportamentul instanţelor judecătoreşti nu relevă careva abateri de la exigenţele procesual-penale în vigoare, or, instanţa de judecată nu ar trebui, sub pretextul respectării termenului rezonabil de judecare a cauzei, să refuze în cercetarea probelor necesare pentru o completă şi corectă soluţionare a cazului, sau să îngrădească dreptul participanţilor la proces, la folosirea a diferitor mijloace procedural penale prevăzute de legislaţia în vigoare, care pe cale de consecinţă ar încălca principiul egalităţi părţilor la proces, precum şi principiul contradictorialităţii procesului penal.

În aceași ordine de idei se reține și faptul că prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55/2020 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru perioada 17 martie - 15 mai 2020 și conform art. (2) a Hotărârii menționate supra, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a următoarelor măsuri: instituirea unui

regim special de circulație pe teritoriul țării; introducerea regimului de carantină și luarea altor măsuri sanitaro-antiepidemice obligatorii; stabilirea unui regim special de lucru pentru toate entitățile, interzicerea desfășurării adunărilor, manifestațiilor publice și a altor acțiuni de masă; efectuarea altor acțiuni necesare în vederea prevenirii, diminuării și lichidării consecințelor pandemiei de coronavirus (COVID-19).

Astfel Dispoziţia Preşedintelui Judecătoriei Chişinău, nr. 28 din 03.06.2020 cu privire la regimul de activitate a Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana în vederea prevenirii răspândirii infecţiei respiratorii cauzate de virusul COVID 19, a fost instituit un regim special limitat de desfăşurare a şedinţelor de judecată în cadrul Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, după cum urmează:-se vor examinarea cauzele care potrivit cadrului normativ autohton se judecată fară citarea părţilor; cauzele urgente, a căror amânare va fi în măsură să prejudicieze interesele justiţiei dintre care acelea privind, aplicarea şi/sau prelungirea măsurilor procesuale de constrângere, privind autorizarea acţiunilor acţiunilor de urmărire penală şi a măsurilor speciale de investigaţie efectuate cu autorizarea judecătorului de instrucţie, privind, aplicarea măsurilor de siguranţă şi a măsurilor de protecţie a victimelor, martorilor, cauzele a căror amânare ar pune în pericol obţinerea probelor sau identificarea acuzatului, precum şi alte cauze apreciate ca atare de către judecător/instanţa de judecată.

Pe cale de consecință, instanța de judecată, în temeiul celor elucidate, va respinge alegațiile reclamantului privind tergiversarea neîntemeiată de către instanțele de judecată a examinării cauzei penale menționate.

În partea ce ține de miza litigiului pentru reclamant, instanța de judecată nu o poate aprecia ca fiind primordială, or așa cum a fost evidențiat supra, legalitatea hotărârii, respectarea drepturilor procedurale ale părților, cercetarea probelor în cadrul ședinței de judecată primează în toate cazurile.

Respectiv, se constată că, pretențiile reclamantului privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzelor conexate împotriva condițiilor de detenție din Penitenciarele nr. 5 Cahul, Penitenciarul nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr. 17 Rezina este neîntemeiată, astfel urmând a fi respinsă integral.

Cu referire la pretenția privind încasarea sumei de 10 000 euro cu titlu de compensare a prejudiciului moral, în corespundere cu practica CtEDO referitoare la violarea art. 6 CEDO, instanța menționează următoarele.

Conform art. 19 alin. (1), (3) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății,

prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Potrivit art. 5 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată.

Din norma legală precitată instanța de judecată apreciază că, determinarea mărimii compensării pretinsului prejudiciu moral suportat de reclamant este condiționată de constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Întrucât urmare a examinării pretenției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în speță instanța de judecată nu a determinat violarea acestui drept în privința lui *****, urmează să respingă integral și solicitarea privind compensarea prejudiciului moral, ca fiind nefondată.

În final instanța conchide că, cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral cauzat este nefondată, motiv pentru care urmează a fi respinsă integral.

în conformitate cu prevederile art. art. 238-241 CPC al RM, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Cererea de chemare în judecată depusă de ***** către Ministerul Justiției, privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărîrea este cu drept de atac în ordine de în apel în Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul centru).

Preşedintele şedinţei
judecătorul Octavian Dvornic